

TÀI LIỆU GIỚI THIỆU

CÁC TRUNG TÂM CỨU HỘ GẤU

Hãy cho gấu cuộc sống tốt đẹp hơn!

LỜI MỞ ĐẦU

Trung tâm Giáo dục Thiên nhiên (ENV) biên soạn tài liệu này trên cơ sở thông tin được các trung tâm cứu hộ gấu trên cả nước chia sẻ. ENV được biết một trong những nguyên nhân khiến các chủ nuôi nhốt gấu chưa quyết định chuyển giao gấu cho Nhà nước là việc thiếu những tài liệu trực quan cho chủ nuôi nhốt gấu thấy cuộc sống của các cá thể gấu sau khi được cứu hộ. ENV hi vọng với thông tin và hình ảnh phong phú, tài liệu này sẽ hỗ trợ các cơ quan chức năng địa phương trong công tác tuyên truyền, vận động người dân tự nguyện chuyển giao gấu đến các trung tâm cứu hộ. ENV cũng tin rằng sau khi được tiếp cận, giới thiệu về cuộc sống mới của các cá thể gấu tại những trung tâm cứu hộ này, các chủ nuôi nhốt gấu sẽ có những thay đổi tích cực trong nhận thức và sẽ sớm đồng ý chuyển giao để cho cá thể gấu đang nuôi nhốt một cuộc sống tốt đẹp hơn.

Trân trọng cảm ơn Trung tâm cứu hộ gấu Việt Nam (tại Vườn quốc gia Tam Đảo, Vĩnh Phúc), Cơ sở bảo tồn gấu Ninh Bình (Nho Quan, Ninh Bình) và Trung tâm gấu (Vườn quốc gia Cát Tiên, Đồng Nai) đã tạo điều kiện và hỗ trợ ENV hoàn thành tài liệu này.

NĂNG LỰC CÁC TRUNG TÂM CỨU HỘ GẤU HIỆN NAY TẠI VIỆT NAM

Trong bối cảnh hoạt động nuôi nhốt gấu lấy mật đang dần đi đến hồi kết, một vấn đề rất được quan tâm là liệu các trung tâm cứu hộ có đủ điều kiện để tiếp nhận toàn bộ số gấu bị nuôi nhốt nếu cùng một lúc được người dân chuyển giao?

Trên thực tế, việc tất cả các chủ nuôi nhốt gấu đồng ý chuyển giao gấu cho Nhà nước vào cùng một thời điểm rất khó có thể xảy ra. Nếu có trường hợp đó, các tổ chức phi chính phủ về bảo vệ gấu đã cam kết sẽ hỗ trợ Nhà nước tìm ra những giải pháp phù hợp nhất để xử lý số lượng gấu quá tải một cách nhân đạo và đúng với quy định của pháp luật.

Nếu tần suất chuyển giao gấu vẫn tiếp tục duy trì như hiện nay, các trung tâm cứu hộ hoàn toàn có đủ khả năng tiếp nhận và chăm sóc.

Hiện nay trên cả nước có 7 trung tâm cứu hộ tiếp nhận gấu, được Nhà nước trực tiếp quản lý hoặc do các tổ chức phi chính phủ xây dựng và vận hành. Ba trong số bảy địa điểm trên là những trung tâm cứu hộ gấu chuyên biệt đạt tiêu chuẩn quốc tế và được ví như những “khách sạn 5 sao” dành cho gấu. Tại đây, gấu được chăm sóc rất chu đáo và được tạo điều kiện để phục hồi một phần các tập tính tự nhiên.

Số lượng gấu đã được chuyển giao vẫn ít hơn nhiều so với khả năng tiếp nhận của các trung tâm cứu hộ

Ba trung tâm cứu hộ chuyên biệt dành cho gấu bao gồm:

1. Cơ sở bảo tồn gấu Ninh Bình

Cơ sở bảo tồn gấu Ninh Bình do Tổ chức Four Paws Việt quản lý và vận hành đã chính thức đi vào hoạt động từ tháng 10 năm 2017. Hiện mới chỉ có 10 cá thể gấu đang được chăm sóc tại đây, số lượng là rất nhỏ so với sức chứa thực tế tại cơ sở. Giai đoạn 1 của dự án đã hoàn thành và có diện tích 3,6 ha, bao gồm 2 nhà gấu đôi và 4 khu bán hoang dã, được đầu tư đầy đủ trang thiết bị hiện đại và các phòng chức năng để đảm bảo một chế độ chăm sóc và phục hồi tốt nhất cho các cá thể gấu sau khi được cứu hộ. Trong giai đoạn 2, sức chứa của trung tâm hứa hẹn sẽ còn tăng lên đáng kể, hoàn toàn có khả năng tiếp nhận một số lượng gấu lớn nếu nhu cầu chuyển giao gấu tăng trong thời gian sắp tới.

Cơ sở bảo tồn gấu Ninh Bình – “Khách sạn 5 sao” cho gấu mới nhất tại Việt Nam

2. Trung tâm cứu hộ gấu Việt Nam – Vườn Quốc gia Tam Đảo

Trung tâm cứu hộ gấu Việt Nam của Tổ chức động vật Châu Á (Animal Asia Foundation- AAF) tại Vườn Quốc gia Tam Đảo cũng là một trung tâm cứu hộ gấu hiện đại bậc nhất châu Á với diện tích gần 12 ha. Trung tâm này đã được đưa vào vận hành từ tháng 4/2008, và đến nay đang chăm sóc hơn 180 cá thể gấu. Trung tâm cũng đang trong giai đoạn mở rộng để nâng cao năng lực tiếp nhận gấu chuyển giao trong thời gian tới.

Trung tâm cứu hộ gấu Việt Nam – “Mái ấm” của hơn 180 cá thể gấu đã được chuyển giao

3. Trung tâm gấu Cát Tiên – Vườn Quốc gia Cát Tiên

Trung tâm Cứu hộ Động vật hoang dã Cát Tiên được thành lập từ năm 2008, thuộc Vườn Quốc gia Cát Tiên với tổng diện tích 1ha. Trung tâm thường tiếp nhận gấu và nhiều loài động vật hoang dã (ĐVHD) khác. Trong những năm gần đây, Tổ chức Free the Bears đã thành lập Trung tâm gấu tại đây nhằm đáp ứng đủ cơ sở vật chất cho công tác chuyển giao gấu đang gia tăng. Trung tâm gấu tại Vườn quốc gia Cát Tiên có 2 khu vực bán hoang dã lớn, đủ diện tích để cứu hộ hàng chục cá thể gấu. Hiện nay, Trung tâm đã tiếp nhận 40 cá thể gấu và cũng đang trong giai đoạn được mở rộng để có thể tiếp nhận một số lượng gấu lớn hơn. Với một bệnh viện dành riêng cho ĐVHD và thêm 4 khu bán hoang dã nữa đang trong quá trình được xây dựng, Trung tâm gấu Cát Tiên hứa hẹn sẽ là nơi đem lại một cuộc sống mới tốt đẹp hơn cho nhiều cá thể gấu xấu số vẫn đang còn bị nuôi nhốt trong các trang trại.

Nguồn: Free The Bears

Một cá thể gấu tại Trung tâm gấu - Vườn quốc gia Cát Tiên

CUỘC SỐNG MỚI CỦA GẤU TẠI TRUNG TÂM CỨU HỘ

Ngay sau khi được chuyển về trung tâm cứu hộ, các cá thể gấu sẽ được kiểm tra toàn diện để xác định tình trạng sức khỏe và tâm lý, từ đó xây dựng những liệu trình chăm sóc phù hợp. Gấu sẽ được cách ly trong khoảng thời gian 3 tuần để đảm bảo không có bệnh truyền nhiễm và tâm lý ổn định trước khi được chuyển đến ở lâu dài tại các khu nhà gấu. Trong thời gian này, gấu sẽ được các bác sỹ thú y liên tục theo dõi tình trạng sức khỏe và được điều trị các căn bệnh mắc phải. Hàng ngày, gấu sẽ được cung cấp chế độ dinh dưỡng đầy đủ và được tập cho ăn những loại đồ ăn đa dạng, phù hợp với tình trạng sức khỏe của từng cá thể.

Một cá thể gấu mới chuyển giao đang được đưa vào khu cách ly

Nguồn: Four Paws

Các chuyên gia thú y nước ngoài tiến hành thăm khám cho một cá thể gấu bị bệnh

Sau 3 tuần, nếu sức khỏe đã hồi phục và không có dấu hiệu của các bệnh truyền nhiễm thì gấu sẽ được chuyển sang khu nhà gấu. Tại đây, gấu sẽ được ghép nhóm và ở cùng chuồng để làm quen với nhau. Tại mỗi nhà gấu đều có hệ thống cửa hiện đại nối thẳng ra khu vực bán hoang dã.

Mỗi chuồng được trang bị đồ chơi, rơm hoặc cỏ khô, vòi nước uống và được dọn dẹp 2 lần/ngày để đảm bảo điều kiện vệ sinh

Khi đã có thể hòa nhập với đàn, tinh thần ổn định, biết phản ứng khi nghe các nhân viên chăm sóc gọi tên thì gấu sẽ được thả ra khu bán hoang dã, thực sự bắt đầu một cuộc sống mới bên ngoài chuồng cũi. Khu vực bán hoang dã được tạo dựng giống môi trường sống của gấu trong tự nhiên và được trang bị các loại đồ chơi, bể bơi, khu vực vận động để giúp gấu phần nào phục hồi lại bản năng sinh tồn của loài. Thức ăn của gấu tại các trung tâm cứu hộ cũng rất đa dạng, thay đổi thường xuyên, được dự trữ trong phòng lạnh để đảm bảo độ tươi ngon. Thức ăn còn được đính kèm các loại rau hương liệu để tăng mùi hương, giúp gấu dễ đánh hơi hơn. Gấu sẽ sử dụng các giác quan và khả năng leo trèo của mình để tự đi tìm thức ăn được giấu kín trong các khe dụng cụ, kẽ đá, hốc cây hay treo trên cao.

Một góc của khu vực bán hoang dã

Các khay đá lớn chứa hoa quả để gấu vui chơi và giải khát

Các công cụ để gấu vui chơi và leo trèo

Đồ chơi luôn được đầu tư thay thế, làm mới thường xuyên

Daily food distribution

	08.00 am					13.00 pm					16.30 pm				
	TG	TV	B/M	NN	Mia	TG	TV	B/M	NN	Mia	TG	TV	B/M	NN	Mia
Cháo (nuôi)	2	1	1/2	1	1/2										
Fruit and veg	2	2	2	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.2	1.2	← Còn lại →				
Dog food	100	100	100	100	50	100	100	50	50	50	1.0	50	50	100	50
Peanuts	50	50	50	50	50										
unfl. veg/seeds						50	50	50	50	50					
Egg											3	2	1	2	1

① Thức ăn cuối May rải như TV, T&S làm đồ làm giàu
 ② Khay đá nhỏ: dùng thường xuyên (4 ngày/tuần)
 (Dùng 2 khay cho mỗi cá thể, rải bên ngoài)
 ③ Đảm bảo hàng ngày mỗi cá thể có 1 chum nước sạch hoặc nước hoa quả 1/2 chum

Mỗi cá thể gấu đều có chế độ chăm sóc và khẩu phần ăn riêng

Thức ăn đa dạng luôn đi kèm với các loại đồ chơi làm giàu bản năng

Thực phẩm tươi ngon, đa dạng được chia theo khẩu phần của từng cá thể

THỨC ĂN CHO GẤU

Thức ăn được gói kỹ để kích thích gấu sử dụng các giác quan của mình

Các loại hạt làm phong phú thêm đồ ăn cho gấu

Thức ăn yêu thích được giấu trong các loại đồ chơi

Gấu tự đánh hơi và trèo lên cao để lấy thức ăn

Gấu nếm một chút nước hoa quả đông lạnh để giải nhiệt

Gấu tìm thức ăn được giấu kĩ trong bụi cây

Nghỉ ngơi sau giờ ăn trưa

Nguồn: Free The Bears

Được vui đùa ngoài chuồng cũ đã từng là giấc mơ của những cá thể gấu này

Rủ nhau đi tắm trong hồ bơi của "khách sạn 5 sao"

Giờ đây gấu đã có thể tự do tận hưởng thiên nhiên mát lạnh và sống hạnh phúc trong những tháng năm cuối đời

HÃY CHO GẤU CUỘC SỐNG TỐT ĐẸP HƠN TẠI CÁC TRUNG TÂM CỨU HỘ!

Liên hệ đường dây nóng **1800-1522** nếu chủ nuôi
nhốt gấu đồng ý tự nguyện chuyển giao. ENV sẵn sàng
hỗ trợ liên hệ các trung tâm cứu hộ đủ điều kiện tiếp
nhận cũng như hướng dẫn thủ tục, quy trình chuyển giao
gấu theo quy định hiện hành của pháp luật!

TRUNG TÂM GIÁO DỤC THIÊN NHIÊN

Được thành lập năm 2000, Trung tâm Giáo dục Thiên nhiên (ENV) là một trong những tổ chức đầu tiên tại Việt Nam chuyên sâu về lĩnh vực bảo tồn thiên nhiên và bảo vệ môi trường. ENV đấu tranh chống nạn buôn bán trái phép động vật hoang dã (ĐVHD) và hướng tới mục tiêu nâng cao nhận thức của cộng đồng về sự cần thiết phải bảo vệ thiên nhiên và các loài ĐVHD. Bằng các chiến lược mang tính sáng tạo và đổi mới, ENV mong muốn từng bước thay đổi thái độ và hành vi của cộng đồng, giảm thiểu nhu cầu tiêu thụ các sản phẩm từ ĐVHD. Bên cạnh đó, ENV cũng phối hợp chặt chẽ với các cơ quan chức năng nhằm tăng cường thể chế, chính sách và trực tiếp hỗ trợ các nỗ lực thực thi pháp luật trong công cuộc bảo vệ các loài ĐVHD đang bị đe dọa tại Việt Nam, trong khu vực và trên toàn thế giới.

Lĩnh vực hoạt động

Từ năm 2007, ENV tập trung vào 3 lĩnh vực trọng tâm mang tính chiến lược nhằm ngăn chặn nạn buôn bán ĐVHD trái phép bao gồm:

- Giảm thiểu nhu cầu tiêu thụ các sản phẩm từ ĐVHD thông qua các chiến dịch dài hạn nhằm thay đổi thái độ và hành vi của cộng đồng.
- Tăng cường thực thi pháp luật thông qua việc hỗ trợ trực tiếp các cơ quan chức năng và khuyến khích sự tham gia tích cực của cộng đồng cùng chung tay ngăn chặn nạn buôn bán ĐVHD trái phép.
- Phối hợp chặt chẽ với các nhà hoạch định chính sách để tăng cường thể chế, khắc phục các lỗ hổng pháp luật, phát triển các chính sách hiệu quả và thúc đẩy quá trình ra quyết định có liên quan tới vấn đề bảo vệ ĐVHD.

THÔNG TIN LIÊN HỆ

Địa chỉ: Phòng 1701, tòa nhà 17T5, đường Hoàng Đạo Thúy, quận Cầu Giấy, Hà Nội

Điện thoại: (024) 6281 5424 Fax: (024) 6281 5423

Email: env@fpt.vn

Website: www.thiennhien.org

Facebook: [@trungtamgiaoducthiennhien](https://www.facebook.com/trungtamgiaoducthiennhien)